Sällskapet
San Micheles Vänner

Sara Jangfeldt blev Sällskapets stipendiat. Mera härom på sidan 8.

Medlemsblad 13 september 2004

Ledaren

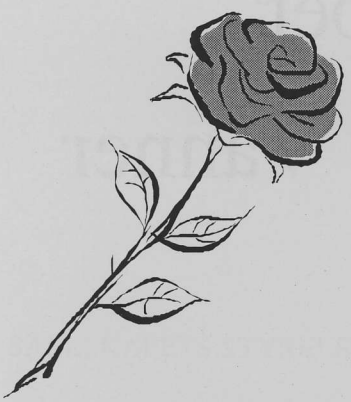

Välkommen Marita Jonsson!

Stiftelsens nya ordförande, Marita Jonsson, är väl rustad för uppgiften. Hennes doktorsavhandling i konsthistoria, 1976, behandlade monumentvården i Rom i början av 1800-talet. I flera senare arbeten har hon lämnat viktiga bidrag till italienska restaureringar. Hon är styrelseledamot i Pro Venezia och hon har skrivit ett par böcker om Venedig där hon för övrigt har en lägenhet sen tiotalet år. Inom UNESCO föreslår hon och värderar sen många år förslag till världsarv. Hon utvärderar och följer upp beslutade restaureringar och nytillskott på olika platser. Under femton år arbetade Marika Jonsson som länsantikvarie på Gotland. De senaste fem åren har hon varit verksam som fri författare och fotograf. Hon har skrivit ett tjugotal faktaböcker bl.a. om Carl von Linné, trädgårdar, miljöer, boningar. I serien svenska världsarv har hon medverkat i volymerna Visby världsarv och världsarvet Engelsbergs bruk (Byggförlaget). Hennes senaste bok Körsbärsgården (Forum) omnämns på sidan 17. Sällskapet ser fram emot ett givande samarbete. Som framgår av Marita Jonssons varmhjärtade hälsning till Vännerna, sidan 2, utreder just nu kulturdepartementet det internationella kulturarbetet. Det kan stärka Villa San Micheles ställning och öppna nya kontaktytor och nätverk.

Ett ytterligare glädjeämne är de fortsatta framgångarna för Bengt Jangfeldts Munthebok "En osalig ande". Svenska Akademien har nyligen observerat boken med det prestigefyllda Axel Hirsch-priset på 80 000 kronor. De första upplagorna om vardera 25 000 ex blev snabbt utsålda. En kartonnageutgåva på 10 000 ex har just utkommit. Och i oktober utkommer "Munthes Capri", en bildberättelse byggd på gamla fotografier och annan unik dokumentation som inte fick plats i boken "En osalig ande". Bladet har bett Bengt Jangfeldt att kommentera den sistnämnda bokens mottagande så långt, sidan 3.

När det gäller återväxten gläder sig Sällskapet åt sin stipendiat, Sara Jangfeldt, ett mångsidigt löfte inom musikteatern. Vistelsen på Villa San Michele bör passa henne som hand i handske.

I övrigt vill Bladet påminna om höstens aktivitet som aviseras på sidan 18.

STYRELSEN

Stiftelsens nya ordförande har ordet

Kära vänner,

En nytillträdd ordförande. Vad kommer det att betyda för Stiftelsen San Michele och för verksamheten i Axel Munthes villa?

Mitt första uppdrag vid sidan av styrelsemöten, var att svara på en remiss från kulturdepartementet över den *Internationella kulturutredningen,* där det föreslås inrättande av Sveriges internationella kultur- och forskningsinstitut, med gemensamt nätverk, logotyp och hemsida och där de olika instituten även i framtiden ska driva sina kärnverksamheter men ges utrymme för allmänt kultur- och Sverigefrämjande. Institutet i Paris lyfts fram som förebild och jag slogs av tanken att Villa San Michele tycktes märkligt okänd av utredningen. Villan är unik som svensk kulturinstitution utomlands. Som gästhem för kulturarbetare som utför studier/forskning/skapande projekt samt främjar svensk-italienska kulturförbindelser. Under åren har faktiskt mer än 5000 svenska kulturaktörer verkat och producerat på Villa San Michele; författare, musiker, filmare, konstnärer, journalister, forskare. Museets koppling till Axel Munthe har givit platsen internationell renommé, besöksantalet har under lång tid varit över 200 000. Kulturevenemangen ger villan stor publik.

För närvarande orienterar sig villan genom Peter Cottinos förtjänst mot modern konst, film, dans och trädgårdskonst. San Michele har under mer än ett halvsekel varit av största betydelse för svenska kulturutövare som vill lära känna den italienska kulturen, utveckla ett eget skapande och knyta internationella kontakter. Stiftelsen har varit av utomordentligt stor betydelse för spridandet av svensk konst och kultur i Italien också för en internationell publik. Villan har en stor utvecklingspotential med dess medierelaterade position och bakgrund på Capri och skulle kunna vara ett flaggskepp för svenska kulturinstitut. Styrelsen har i utredningen föreslagit att Stiftelsen San Michele får möjligheter att utvecklas vidare och av staten ges ett engångsbelopp för nödvändiga investeringar.

Jag var i maj på Capri och möttes av en sjudande verksamhet på Villa San Michele och stor entusiasm hos personal och projektanställda. Trots storm och regn fann jag en värma som är sällsynt i kulturinstitutioner idag.

San Michele har ekonomiska problem bland annat på grund av vikande besökssiffror från framför allt den internationella publiken men här finns framtidstro och uppfinningsrikedom. Jag är glad och stolt ha att blivit utsedd till dess styrelseordförande och hoppas mycket på Vänföreningen i det kommande arbetet. Med aktiva Vänner är jag övertygad om att Villan går en ny vår till mötes!

Med vänliga hälsningar till er alla.

Marita Jonsson

”Munthes personlighet framgår av hans sätt att yttra sig”

Av Bengt Jangfeldt

Medlemsbladets redaktör har bett mig berätta om reaktionerna på *En osalig ande*. Det är en mycket angenäm uppgift! Mottagandet har varit fantastiskt: recensionerna positiva, försäljningen över förväntan och publikens reaktioner överväldigande; *En osalig ande* är en av de mest utlånade böckerna på biblioteken; jag har hållit ett otal föredrag om Munthe och fler är inplanerade under året...

Hur gärna jag än skulle vilja, kan jag inte hävda att detta är främst min förtjänst. Framgången bygger på det kolossala intresse för Munthe som, något överraskande både för mig och för mitt förlag, finns i landet. Tiotusentals människor har läst och fascinerats av *Boken om San Michele*, ställt sig frågor om mannen bakom verket och blivit nyfikna på hur Munthes liv gestaltade sig i verkligheten.

Reaktionerna på boken speglar det intresse och den välvilja jag mötte under det 4-åriga arbetet på boken. Alla som jag kom i kontakt med – från tyska prinsar till släktingar till familjen Munthes husor och barnpigor – hade en enastående generös inställning till mitt projekt och ställde upp med vad material de hade. Alla höll de, på ett eller annat sätt, Munthe i levande minne och tyckte det var roligt att någon givit sig i kast med att teckna den gåtfulle mannens liv.

Recensionerna har, som sagt, varit mycket positiva – med några få undantag. De kritiska rösterna har nästan uteslutande vänt sig mot att jag inte kommer med någon ”förklaring” till ”gåtan Munthe”. Man vill veta vem han *egentligen* var och har svårt att acceptera att en person kan vara så sammansatt att han inte ryms inom en enkel förklaringsmodell.

På denna invändning vill jag svara att det aldrig varit min ambition att ”förklara” Munthe. Målsättningen har varit att *presentera* honom, i all hans komplexitet. Det är därför boken är så rik på citat. Det sammansatta i Munthes personlighet framgår med all önskvärd tydlighet av hans sätt att uttrycka sig: det intressanta är ofta inte vad som sägs utan *hur* det sägs. Kanske är det just detta som är kärnan i Munthes karaktär – mångtydigheten, motsägelsefullheten, flyktigheten? Kanske är den enkla sanningen om Munthe att han inte var en person utan många?

Drottning Victorias Villa Casa Caprile 1910. Vykortet ur Boris och Vanja Engströms samlingar.

Axel Munthe och Dalarna 3

av Anders Lindström (fortsättning och slut)

Stengården (Hildasholm)
Året är 1909. Paret Axel och Hilda Munthe har övergett timmerhusbygget "Tällberg Forest" och satsar i stället på ett stenhus i Leksandsnoret. Axel har inte "förirrat sig" i Dalarna "på en skogspromenad" som påståtts men fram till nu har han följt sin ungdoms ingivelse! Som nybliven familjefar tvingas han dock tänka om; Andra barnet är på väg. Hilda, inte "kulla" men väl ung engelsk aristokratisk dam därtill nybliven mor väljer civilisationen, nära vatten och bad, inte ett berg mitt i en skog. Och Axel, begåvad med ett rastlöst sinnelag men på intet sätt en "osalig ande", tvingas se en ny verklighet i sitt liv. Han har nu en hustru som med deras gemensamma barn för ögonen stakar ut riktlinjen i handlandet.

Familjen, läs Hilda och barnen (Peter/Viking 1 år och fyra månader) och (Malcolm/Grane i sin mammas mage), har hyrt övervåningen i Leksands komministergård hos komminister Karlsson. Förhandlingar pågår om att arrendera tomtmark i Leksandsnoret. Hilda sänder som vanligt vykort till sin mor, nu med vy över kyrkan, komminister- och prostgårdarna, och hon har "ringat in" komministergården: *"This is the house we live in. The last righthand window is my bathroom, then two windows of saloon, then Viking´s room, then the servant´s room. The lowest floor is all wasted as 'washing-rooms' and the top floor is the huge loft"*. Att Axel inte vistas hos sin hustru i Leksand särskilt ofta finner vi av Hildas brevkommentar till sin mamma: *"still with the royal"*. Och *"the royal"* är, som vi vet, Victoria, en annan av kvinnorna i hans liv.

När Axel är på besök i Visby skickar ett vykort till Hilda i Leksand: *"Go to Öland tomorrow"*. Han berättar om det Burmeisterska huset och avlutar med: *"Love to you + Viking - the Vikings had a lot to do here."*

Rastlösheten i Axels känslo- och sexualliv anar vi måhända ännu tydligare efter att han träffat den 24-åriga engelskan Clare Sheridan, kusin till Winston Churchill som är på besök på Öland, Solliden. Axel bjuder henne att komma till Capri vilket också sker.

I september 1909 samlas kyrkostämman i Leksand och beslutar om *"utarrendering på 50 år till Första Livmedikus A Munthe av nyttjanderätten till viss tomtplats på kyrkoherdebostället"*. I december är arbetet i full gång med Stengården och bygget "går löst" på ca 42 000 kr. Namnet "Stengården" kommer från en egendom "The Stone Court" som Hildas familj Pennington Mellor äger och det är Hilda ser till att gården får detta namn.

Huset byggs i tre plan med källare och får yttermåtten 19 x11 meter med symmetriska fasader och huvudentré belägen mitt på långsidan. Huvudbyggnaden får centralvärme, vilket är en nymodighet, kompletterad med kakelugnar, badrum och wc. Däremot installeras inte elektricitet. Fasaden får grov puts med synliga ankarslutar och taket förses med svart glaserat tegel. Två flyglar byggs, 8x5 meter, gårdsplanen läggs med kullersten och mot öster och söder byggs en putsad, ca två meter hög stenmur, på krönet försedd med samma sorts tegel som huvudbyggnaden och flyglarna. Entrépelarna i muren får exakt samma utformning som pelarna vid stora ingången till Leksands kyrkogård. Mot Österviken (Siljan) är gården öppen och på norra sidan om huvudbyggnaden placeras ett härbre, stall och vagnslider. Grindarna utförs i smide av lokala hantverkare.

I Leksands Klockargård, som Axel från början velat köpa men fått nej till, bor organisten Manfred Wallgren. Så småningom får denne i uppgift att undervisa pojkarna Munthe i svenska, och i prostgården huserar prosten Erik Lorents Peterson, kyrkoherde 1889-1930. Prosten är en ganska kritisk herre som senare kallar Hilda "miljonärskan" och inte alltför glad över att få gården inpå kyrkknutarna. Den 18 februari 1910 föds Axels och Hildas andra son, Malcolm (Grane) i London.

forts. nästa sida

Under följande vår, 1910, får vi veta hur bygget fortlöper. Arkitekten Torben Grut skriver den 10 april till Axel på Capri så här:

"Herr Doktor Munthe.
Bygget i Leksand går bra. I går kom en ritare hem som jag sänt dit upp över en dag för att gå igenom måtterierna, och anmälde, att allt är riktigt, och murarna i det närmaste färdiga. Om tre veckor läggs takteglet på. Jag har låtit agenten för Ludowici Lykt sända doktorn avskrift av det anbud, han lämnade Per Karlsson, sedan jag ackorderat ett par timmar med honom. Prof. Argel finns här och hos Per Karlsson.
Om tre veckor far jag själv upp och ser till bygget. Sedan är ju doktorn snart här igen, då vi kan fastställa vatten- och värme anläggningarna. Huset lär icke se stort ut på platsen.
Lars Lars Olsson bad jag att sända sin sluträkning på 200 kronor direkt till Anacapri. Kontraktet med Per Karlsson ligger, komplett, underskrivet här hos mig. Emellertid befanns det, att Lars Olsson synnerligen vårdslöst lagt igen det läckdike, han utfört för doktorn. Jag erfor, att det kunde väntas åtal från arrendatorn, prost och klockare därför.
Lars Olsson begärde betalning för att göra färdigt sitt arbete på fälten. Han har dock nu åtagit sig att kostnadsfritt göra ordentligt i ordning efter sig därest pengarna ej är skickade till honom, är det kanske bäst att innehålla något.
Per Karlsson ska ha 5000 kr den 15 april och 5000 kr den 15 maj enligt den uppgörelse doktorn träffat med honom. Wallén har jag ej hört av, sedan jag meddelade honom, att jag åtagit mig kontrollen.
På bygget var det en del smärre misstag begångna, vilka dock var lätta att rätta. Det utfördes omedelbart. Per Karlsson är en bra byggmästare. Hans enda fel är att han själv är något för sällan på bygget. Jag måste nog hålla efter honom lite i detta avseende.
Lars Olssons byggen lär vara av den beskaffenheten att annan byggmästare efter något år får komplettera dem. - Grindstolparna är uppställda.
Här allt väl - ännu inget nytt. Min fru kry och söt som alltid. Vi har med stor glädje tillsammans läst doktorns sista bok. Napoli breven kände jag förut, men hade dubbel glädje av att läsa dem i detta sammanhang.
Mycket få människor har varit mig så sympatiska som författaren till Bref o Skisser.
Med vördsam hälsning, tillgivne
Torben Grut."

Dagen efter arkitekt Gruts brev, får Axel en räkning som ger oss en vink om vad saker och ting kostar:

"Specifikation över utförda arbeten och körningar för Livmedikus Munthes Byggnadsräkning 1909-1910.

Nr 1 Vägbyggnad körning av virke och vägfyllning den 4/11-27/11 1909.	*149.80*
Nr 2 Byggt en materialbod och diverse arbeten den 1/12-8/12 1909.	*28.08*
Nr 3 Snöskottning och väglagning för tegel och timmerkörning 1010.	*66.30*
Nr 4 Timmerkörning från byar och Olsnäsviken upp till byggnadsplatsen.	*324.00*
Nr 5 Tegelkörning från Faluåns Tegelbruk, 3.500 st.	*51.00*
Nr 6 För Munthes räkning köpt 3.500 st tegel a 35 kr per 1000.	*122.50*
Nr 7 Nermärkning och rivning av härbre i Heden.	*9.00*
Nr 8 Körningar av härbret från Heden upp till byggarbetsplatsen.	*72.00*
Nr 9 Sand för spismurning, 15 lass a 1.25 per lass.	*18.75*
Nr 10 Ställningspiror, 15 st a 1.00 per styck.	*15.00*
Nr 11 Grunden färdig utom trapp och fogstrykning betingar förskott.	*800.00*

Summa Kronor. 1.656.43, - 1.400, återstår 256
Tällberg den 12 april 1910, D Skoglund."

1903

Mitt under pågående arbete med Stengården i Leksand detta år (1910) byter Axel bostad på Capri och flyttar till Torre di Materita, ett medeltida försvarstorn som ligger på skuggsidan av ön. En av anledningarna är att Axels ögon inte tål det intensiva ljus som flödar kring San Michele. Villan hyrs ut eller står övergiven långa tider.

Stengården blir en, som man brukar kalla, morgongåva till Hilda från Axel. Gården innehåller förutom alla nödvändiga rum en kammare (för drottning Victoria), ett kapell vilket först låg placerat i källaren. För Hilda är det naturligt med ett andaktsrum, hon är ju barnbarn till en engelsk biskop och därför van med ett sådant i sitt hem. I kapellet som flyttats upp på övervåningen samlar hon pojkarna till aftonböner om kvällarna. Birgitta Montan, prästdotter i Leksand, berättar också om Hildas besök i Leksands kyrka: *"Varje söndag gick hon i kyrkan och satt då alltid på samma plats under predikstolen."*

Sammanfattningsvis kan vi utgå från att Hilda och Axel gjorde ett gott val när de övergav planerna på att etablera sig i Tällberg. Grannsämjan på Brantberget var inte den bästa vilket framgår av följande brevcitat från den 19 mars 1912 till Axel Munthe. Det är Mittag-Leffler som berättar om grannen Hugo Alfvén som han anser skyldig till uppsåtligt bedrägeri: *"Alfvén har nu blivit slagen på alla punkter, och det är till full evidens bevisat, att han gjort sig skyldig till ett noga genomtänkt, fullt uppsåtligt bedrägeri. Jag skall, då rättegången är färdig, lämna Er handlingarna, som jag tänker låta trycka. Alfvén tar emellertid saken lugnt, ty straffpåföljden kan efter svensk lag ej bli synnerligen stor, (vår lag har ej direkt tänkt på straff för den, som med veterligen falska uppgifter uppsåtligen för offentlig myndighet bakom ljuset – i de stora länderna, enkannerligen Tyskland, är det helt annorlunda) och han utsprider och söker göra troligt, att om han också lagligen står som bedragare, så är detta blott i följd av oförstånd, som följer med hans geniala konstnärstemperament."*

Av Hugo Alfvén får vi ett antal år senare också några omdömen om Axel: *"Om denne originelle man kunde jag numera ha en del att berätta, ty vi skulle komma att i framtiden råkas mer än en gång, såväl i mitt hem i Tällberg, då vi gjorde cykelturer till Flöda och Moberg, som under mina vistelser på Capri, där han 1924 hyrde en förtjusande villa åt mig och i mitt nya hem i Åkerö, då han oförmodat kom på visit - men han är nu genom sin omfångsrika självbiografi "San Michele" så allmänt känd i vårt land, att jag kan spara mitt privata omdöme."*

Men året är nu 1910. Axel är 53 år, hans hustru 28. Hilda och barnen flyttar in huset och vistas där varje sommar med sina barn. Axel besöker ytterst sällan Stengården sedan den blivit färdig. Från slutet av 1910-talet lever paret helt åtskilda även om skilsmässa aldrig kommer till stånd. Men Hilda och hennes söner utvecklar ett rikt aristokratiskt sommarliv i Leksand och sätter form och färg på både Stengård och trädgårdar. Men detta får bli en annan historia vid ett annat tillfälle.

33

Intendenten vid Hildasholm, Pia Thunholm, presenterar sig

Munthes Hildasholm ligger intill Leksands kyrka vid Siljans strand. Tvärs över sjön ligger byn Västanvik. Där föddes jag för 59 år sedan. Som barn och även senare stod jag vid vårt fönster och blickade ut över sjön mot Hildasholm. Då var det för mig bara några vita fläckar som skymtade fram mellan träden. Nu vet jag att det jag såg var Hildasholm som låg skyddat från nordvästvinden av en trädridå av hundraåriga tallar. Trots all min vistelse i Leksand hade jag aldrig besökt Munthes Hildasholm förrän jag kom på anställningsintervju år 2000.

När jag nu betraktar det stora huset Hildasholm känner jag av dess stramhet och allvarliga karaktär. Stiger vi så in i huset slås man av den intima interiören som skiljer sig så från det yttre intrycket. Det slog emot mig redan när jag inför anställningsintervjun visades runt i det stängda huset i mörka december 2000. Jag fick genast en känsla av ett hus med personliga inslag som inte var vanligt i svensk herrgårds- eller slottsmiljö. Här hade en familj bott och gjort vad man velat med interiören - målat på kakelugnar, i fönstersmygar och skrivit sentenser på dörrkarmarna! Som före detta guide på Drottningholms och Rosersbergs slott var jag inte van vid sådana okonventionella tilltag!

Jag är född i Leksand men uppvuxen i Stockholm och Solna. Under hela uppväxttiden har jag dock tillbringat sommarlov, jular och påskar i Västanvik, Leksand hos mina morföräldrar spelmannen Carl Gudmundsson och hans hustru Hilda. Senare hos mina pensionerade föräldrar som bosatte sig där.

Efter studentexamen i Stockholm i mitten av 1960-talet läste jag konstvetenskap, estetik och litteraturvetenskap vid Uppsala universitet. Där träffade jag min man som var amanuens vid institutionen för konstvetenskap. Jag fortsatte studierna vid Stockholms universitet och tog en fil kand examen i konstvetenskap, byggde på med 80 poäng samt 20 poäng på doktorandnivå i konstvetenskap. Under tiden födde jag två flickor.

Min huvudsakliga inriktning i konstvetenskap är 1900-talets konst vilket har lett mig in på yrket som guide på konstutställningar vid bl a Konstakademien, Moderna Museet, konsult för beredskapsarbeten för konstnärlig utsmyckning vid Stockholms läns landsting samt sekreterare för konst- och utställningar i Solna kommun.

År 1980 fick jag tjänst som museilektor vid Eskilstuna museer. Hela familjen flyttade dit och där bor vi fortfarande. Våra döttrar är nu utflugna och säger sig vara belåtna med sin uppväxt i kulturens skugga. Åtta år därefter fick jag arbetet som chef för Södertälje konsthall. Sedan 1 april 2001 är jag intendent vid Munthes Hildasholm. Att komma från arbetet med utställningar av den samtida konsten till Munthes Hildasholm har varit en omställning på många sätt.

När jag började arbetet kände jag till något om Axel Munthe. Nu har läkaren och författaren Axel Munthe blivit en del av mitt arbete. Jag mötte genom honom ett vackert hus med möbler, konsthantverk och antikviteter från England, kontinenten och Sverige samt konst från 1600-talet fram till sekelskiftet 1900.

Axel Munthe var en skönhetslängtade människa, en stor antikvitetssamlare med ett

intresse för den symbolistiska konsten under sin samtid. Men intresset för avantgardet, de nya riktningarna i början av 1900-talet som syntetism, expressionism och kubism märker man inget av varken i Villa San Michele, eller på Hildasholm.

I arbetet som intendent har jag varierande uppgifter, från spörsmål om konst och kultur, om Axel Munthe som läkare och hans familj, till uppgifter om vård av huset, trädgårdsskötsel och personalfrågor. Under sommaren har jag ansvar för omkring 20 anställda; assistent, trädgårdsskötare, personal i caféet, praktikanter samt 15 guider. Tillsammans hjälps vi åt att ge våra ca 16 000 besökare en upplevelse av att befinna sig i en tillvaro av stillhet, skönhet och ro innanför Munthes Hildasholms murar.

Pia Thunholm

Sara Jangfeldt blev Sällskapets stipendiat

I Medlemsbladet nr 11 utlyste Sällskapet ett arbetsstipendium för yngre talanger. Stipendiet som täcker en månads vistelse på Villa San Michele lockade 38 sökande med mycket skiftande bakgrund och ambitioner.

Styrelsens val föll på artisten och producenten Sara Jangfeldt, född i Stockholm 1976. Sara Jangfeldt är ett musikteaterns barn. Hennes grundläggande utbildning inom musik, dans och teater är massiv med Balettakademiens musikalartistlinje som förenande länk.

Bakom sig har hon redan uppmärksammade roller i West Side Story, Evita, Tildas Hus, Godspell, A Chorus Line och Chess. Under våren 2004 spelade hon den kvinnliga huvudrollen Eva i Göteborgsoperans uppsättning av musikalen " Stoppa Världen – jag vill kliva av ". Hösten 2005 är hon engagerad vid samma opera i rollen som Louis Lane i "Kiss me Kate".

Under de senaste fem åren har Sara Jangfeldt även haft stor framgång med en egen turnéproduktion "Enough Rope", en tonsättning av den amerikanska succéförfattarinnan Dorothy Parkers satiriska sededikter från 1920-1930 talen. Parker var en observant kritiker av konsumtionssamhällets andliga utarmning, den materiella tristessen, kvinnans omöjliga situation. Sara Jangfeldt förstärker det spirituella anslaget och den bitska bildskärpan: ur det kaotiskt meningslösa kristalliserar en sensmoral som stannar i minnet. The Show är arbetsnamnet på en ny, nära förestående uppsättning som Sara Jangfeldt skrivit både text och musik till. Den är skriven för tre musiker/skådespelare och två sångare/skådespelare. Temat är vår ensamhet och hur vi söker botemedel mot den.

Stipendiemånaden vid San Michele kommer att användas för en ny egen uppsättning över ett tema som ännu är hemligt.

Styrelsen finner att Sara Jangfeldts uppslagsrika sökande efter nya former för möten mellan scen och salong bäst kan sammanfattas i Oscar Wilde´s slutsats: "En människas moraliska liv formar en del av konstnärens stoff, men konstens moral är ett fulländat bruk av ett ofullkomligt medium." Stipendiet vill stimulera henne till fortsatta ansträngningar inom musikteaterns ram.

GG

”Tänk globalt och handla lokalt”

är en ofta upprepad maning från Världssamfundet. Vad detta innebär kan åskådliggöras på olika sätt. Sällskapets senaste årsberättelse, som återfinns som bilaga, visar hur intresset kan stimuleras i båda riktningarna i det mindre sammanhanget.

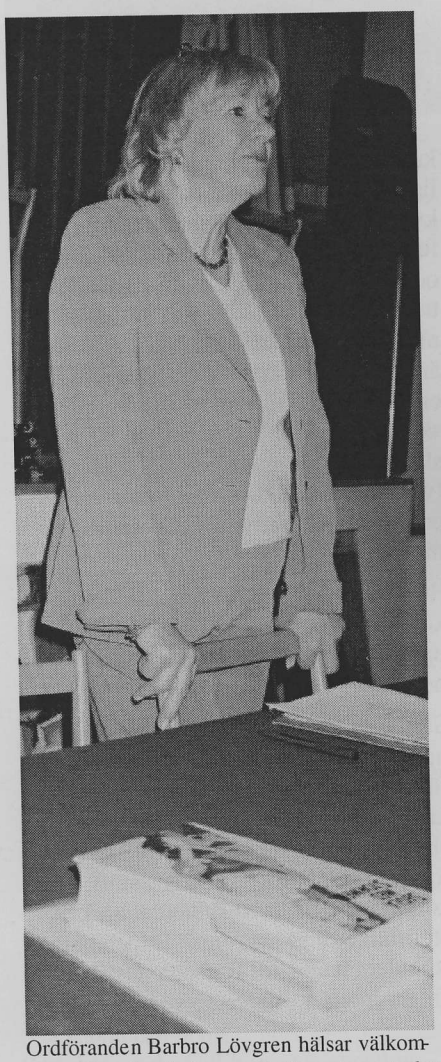

Ordföranden Barbro Lövgren hälsar välkommen till en fest i vårens och förnyelsens tecken.

Årsmötet blev en Grande Finale i ton, ord och bild med pianisten Per Thunarf och dramaprofessorn Ingvar Holm som elektrifierande aktörer. Båda tillhör Sällskapets styrelse.

TONEN

Pianots särskilda poet, Frédéric Chopin, romantikern med stor kärlek till folkvisan, fick inledningsvis höja trollspöet.

Pianisten Per Thunarf återuppväcker både Chopin och Grieg.

Per Thunarf öppnade med den suggestiva militärpolonäsen, A-dur, op 40 nr 1. Det berättas att Chopin en kväll när han i ensamhet spelade den upplevde feststämningen så starkt visuellt att han i panik rusade ut i natten och inte vågade sig tillbaka före gryningen. De bålda krigare och balsköna kvinnor som tågade in blev för mycket för honom. Per Thunarf fortsatte med ”den vackraste etyd som någonsin skrivits”, Chopins etyd i E-dur op 10 nr 3. Han avslutade med det magnifika scherzot nr 3, cissmoll op 39. Chopin tillägnade sin elev Gutmann detta verk för att denne hade så

kraftiga fingrar att han kunde slå hål i tangentbordet i de väldiga ackorden i sjätte och sjunde takterna.

ORDEN. BILDEN
Sen blev det Ingvar Holms tur att med ordens och bildens hjälp visa att San Micheles Ö är den rätta miljön för "ny andlig odling och återvinning av gammal". Föredraget publiceras i sin helhet i Medlemsbladet. Ingen har som Ingvar Holm medvetandegjort det magiska samspelet mellan bild och text; de berikande metaforernas mångfald och deras förmåga att tydliggöra det som sker i det som synes ske.

Ingvar Holm illustrerade sin framställning med egna målningar, som han kallade Pausbilder, eftersom de tillkommit under pauser i skrivandet. De associerade både till det lokala och det globala. Detta behov formades långt tillbaka i tiden. Under gymnasieåren på Katedralskolan i Lund gjorde Ingvar Holm, Pontus Hultén och Sven Gunnar Bråhammar livet uthärdligt genom att måla och utställa. Motsatserna förklarade varann. I kvällens utställning ingick Ingvar Holms berömda målning Prästen på Capri som föreställer honom själv och som påminner om den distans till sig själv och omvärlden man måste upprätthålla för att leva vidare.

AVSLUTNINGEN
Edvard Grieg, den nordiska nationalromantikens centralgestalt, fick svara för avslutningen. I det han kallade sitt tredje utvecklingssteg strävade han mot det globalt-kosmiska. Per Thunarf valde de luftigt skira tonmålningarna Våren op 34 nr 2, Fjäril op 43 nr 1, och Till våren op 43 nr 6. Det blev en stämningsmättad påminnelse om de förnyelsens starka krafter som är verksamma även i en oviss framtid. De två minikonserterna framfördes med kraft, elegans och känslig inlevelse.

Den efterföljande buffén saknade inte samtalsämnen. Klubbmästaren Yvonne Frykman klarade även denna gång anstormningen trots att flera än vanligt glömt anmäla sig. Hon lämnar nu på egen begäran styrelsen och avtackades för en hängiven och närmast otrolig insats över åren.

GG

Dramaprofessorn Ingvar Holm: Prästen på Capri. Olja (1980).

Bland svindelvägar, klippor och odlat vin står mitt bästa skrivbord

Av Ingvar Holm

När jag läst titeln på mitt föredrag i Medlemsbladet blev jag generad – den har säkert formulerats av mig själv. Men den måste ha tillkommit i ett maniskt ögonblick!

Och ändå - om något skall ändras är det faktiskt inte ordet "skrivbord". Det är inget fel i att låta den möbeln figurera. Låt bara inte öppningsrepliken leda till att ni (för skrivbordets skull) väntar en seriös redovisning av forskning och författarskap på Capri. Sådant förekommer, men det som jag skall berätta idag är i stället en kärlekshistoria – *min* version av en kärleksroman som jag misstänker att alla ni inom *San Micheles vänner* har upplevt. Det är för de små privata variationernas skull i en gemensam kärlek som jag kommit hit. Och nu till saken!

Det var ganska sent jag kom till Capri första gången. Jag iakttog visserligen öns profil tidigt, det var 1948 som den taggiga alligatorryggen avtecknade sig för mig. Jag såg den då från Neapels hamn, där jag tillfälligt befann mig. Men den gången kom jag alltså inte över till ön. Det skulle dröja mellan 20 och 30 år från 1948 räknat innan jag steg iland.

Detta var så mycket egendomligare som jag faktiskt redan under dessa tidiga år var en resenär. Många hörn av världen hade jag besökt som nyfiken person eller yrkesman innan jag första gången satte min fot i Marina Grande. Orsaken till att det dröjde så länge är bisarr, kanske lite tokig.

Jag skall påminna er om situationen i Sverige under de första två årtiondena efter kriget för att ni skall förstå vad det var fråga om. Det var de stora sällskapsresornas tid. Mallorca, Teneriffa, Gran Canaria dök upp ur det okända. Spies tävlade om mest attraktiva erbjudanden med prästen Krogager i Tjäreborg. *Malta, Cypern, Madeira* fanns. Alla tävlade med alla. Och *det var på Capri vi mötte varandra.* Allt upplevdes den gången som odrägligt vulgärt. Jag önskade inte – kunde faktiskt inte komma på idén – att fara till någons ö som var besjungen av Spies eller kuplettsångarna. (Man är ibland obegripligt sträng när man är ung. Mot sig själv och andra! Jag skäms för det i dag och skulle mycket väl kunna hävda att även ett visst kvantum vulgaritet krävs för att en människa skall bli komplett. Men så var det alltså inte under dessa unga karska år.)

Men så en dag i Lund mötte jag Claes Schaar, professor i engelsk litteratur, specialist på Shakespeares sonetter och på Vilhelm Ekelund. Han är min mest ovulgäre vän. Jag är glad att säga det just nu. Han har också andra egenskaper som jag skattar högt men därtill kommer alltså denna renlighet som är sällsynt och som jag kallade "ovulgär".

Och nu mötte jag alltså Claes. Han var brynt av solen och berättade att han kom från Capri – "en enastående vacker ö" – och San Michele – "det gick bra att arbeta där"! Så sa han och så kan det gå. Det var på Capri vi mötte varandra. Sluta tala om vulgaritet – det blir nästan alltid fel!

Ett antal månader senare for jag till San Michele. Det var 1975. Samma år som

Levente och Marilu blev intendent och husmor där. Jag hade med mig ett manuskript som hade underrubriken "Ur revolutionernas och varumässornas teaterhistoria" (huvudrubriken när boken kom ut var *Industrialismens scen,* tryckår 1979). Den bok som var på väg handlade om hur teaterns uttrycksmedel och bevekande närhet har använts i vardagens politiska liv.

Inte minst med tanke på boken om en teater som flyttade ut till gatan, villaorten och proletärkvarteret för att nå politisk effekt, fanns anledning att resa. Jag hade således dubbelt syfte med Capri. Jag ville (utöver att se ön som jag förut hållit mig borta ifrån) lära känna en viss händelse i dess historia. Den fanns dokumenterad i handskrifter och pressklipp i Edwin Cerios arkiv i staden Capri. Händelsen var knuten till skolan för revolutionär teknik som hade skapats i början av 1900-talet av intellektuella på flykt undan den ryske tsarens polis.

I revolutionsskolan på Capri härskade den milde idealisten författaren Maxim Gorkij. Bland halvreligiösa kommunister fanns också Anatolij Lunatjarskij. Och dit kom Lenin. Han kom från Paris och var som ett åskmoln. Han hade på sig en slags cykelklämmor i byxbenen för att byxan inte skulle fastna i cykelkedjan (fast han inte hade med sig någon cykel – han hade bara glömt att ta av klämmorna när han for från Paris). Han var förläst, intensiv och djupt irriterad över vad han såg. Hela skolan på Capri hade hamnat i en sympatisk kristen marxism som inte dög ett skvatt att göra revolution på!

Lenin vände sig som kylig dialektiker mot Lunatjarskij och som beundrande kumpan till Gorkij. Annat på Capri mötte han som inspirerad resenär. Han spelade schack med studenterna i Casa Rossa och med resande ryssar. Och när skymningen kom drog sig alla till värmen vid Marina Piccola. Där nere med vitt vin och ljum luft (som vid Jalta) kände sig alla väl till mods. Där ljöd vemodiga ryska sånger. Och alla som lyssnade utanför grinden älskade dessa sjungande ryssar.

Och mest älskade de Lenin som brukade stå i hamnen för att få följa med någon båt på krokfiske med lina, sänke och agn. När Lenin inte fick napp visade fiskaren hur han skulle göra: Cosi (och så på en slags tyska som turister förstod under rodden till Blå grottan) "Drin-drin"! Efter undervisningen – Cosi! Drin-drin! råkade Lenin genast få napp. Han jublade "Drin-drin" med ett gapskratt som fick det buttra ansiktet att rämna. Signor Drin-drin fick han därefter beständigt heta på Capri och alla höll av ett skratt som skallade stort över Tyrrenska havet.

Lenin blev inte förändrad för livet. Men om man för tro dokumenten i Cerios arkiv hade Capri tagit tag i hans kropp och tillfälligt gjort människa av honom. För mina böcker fick jag inte ut mycket av studierna i arkivet. Men jag hade ändå lärt mig något. Denna vackra ö är förunderligt inspirerande, tänkande får spänst och isen smälter. Därom vittnar många. Ideologiska låsningar blir lösta och Lenin – pedanten bland revolutionärer - förvandlas till muntergök i en metakultur som är idealisk miljö för den andliga odlingens nyskapare och återanvändare. Har man en gång använt luft, ljus och skrivbord på Capri så vill man ständigt återvända.

Jag hann knappt stiga iland förrän jag var besegrad. Tre studentskor återvände hem till Capri efter veckan vid universitet i Neapel. Upprymt dansade de på ett bord något som nog var en taratella. Skepparen på flygbåten bjöd på campari när

han hörde att jag besökte Capri för första gången. Och redan från hamnen anade man landskapets eget fräcka möte mellan vildmark och kultur. Den kombinationen återvänder i bussen vars chaufför tar kurvorna med nästan smeksam råhet de 280 meter upp i höjden från vattenytan i Marina Grande till Piazza Vittoria i Anacapri. Råhet är verkligen ordet men operationen genom förs med en hjärnkirurgs precision!

Det var mars. Mimosan var höljd av doftande gult och robinians grenverk tyngdes av rosenröda klasar. Ön var en skog av mimosa och robinia och marken var vit av narcisser. För oss alla gäller detsamma: Vårt första möte med Capri är beständigt en chock, en ögonens och sinnets förförelse, en överväldigande lycka! Jag satt min första dag en stund i gräset utanför det lilla klostret Santa Maria a Cetrella. Vandringen uppför åsnestigen som börjar vid San Michele och fortsätter över höglandsplatån får ett naturligt slut just vid det ensliga klostret med utblicken över öns klippskulptur och havets vida blåa lakan. Fjärran men ändå med imponerande hög kontur reser sig Faraglioniklipporna längst utåt öster.

Jag såg och älskade denna stund. Då inträffade detta. Ut ur klostret kom två karmelitmunkar, den tredje hade fått ett skorpionstick och låg kvar i sin cell med svullen fot. Fulla av prat var de två. Deras vattenledning hade gått sönder och illa var det, men värre var det när de hade varit barn för då hade de fått ro till Sorrento för att hämta vatten. Och när elledningen gick sönder på den tiden var det två fiskare som skötte reservaggregatet. Munkarna demonstrerade hur det gick till. Generatorn tycks ha trampats som en cykel för att det skulle bli ström. Men fiskarna var inte att lita på. När sardiner och havsrudor gick till lämnade de sin apparat och gick ut med båten. Då sänkte sig mörkret över ön. Och när en vacker flicka gick förbi var det lika illa. Fiskarna glodde och följde efter och ön blev mörk. Munkarna fnittrade som barn. De tyckte att jag var en trevlig lyssnare och bjöd mig in på ett glas vin. De hade tre glas. Ett av dem var ledigt eftersom munken som hade blivit stungen av en skorpion inte hade vaknat. Det glaset skulle jag dricka ur. Men diska kunde de inte eftersom vattenledningen hade gått sönder. Men en av bröderna gnuggade kanten ren med sin kåpa.

Vinet var inte lika storartat som deras gästfrihet men jag tyckte mycket om dem. Varje gång jag kom till Capri besökte jag dem. Först i fjol så var de borta. Ingen visste var de fanns. Jag hoppas att de har blivit abbotar i var sitt kloster i inlandet och att där finns lika trevliga munkar som de och mycket gott vin.

Nu är det nästan trettio år sedan jag den gången var inne i klostret Cetrella. Jag minns det väl. Jag fortsatte åt öster på klippåsens vassa kant. Någon väg fanns inte och knappast någon stig, men man kunde ta sig fram i il Passetiello genom ravinen på den äventyrliga stråt där smugglare och tjuvskyttar brukade snubbla fram. När man kommit ner nästan i höjd med Quatro Venti men utan att lämna de söndervittrade, hundra meter höga klippornas urland, befinner man sig fortfarande i den gamla europeiska kulturens mitt, men känner sig ensam som på Grönland.

Jag stannade och såg upp mot denna vilda isolering. Var hade jag sett detta förut? Jag letade i minnet. Så visste jag. I mitt föräldrahem fanns i bibliotekет ett bord där det brukade ligga en stor och

praktfullt illustrerad bok. Det var Dantes Gudomliga komedi. Jag läste den när jag var mycket ung, kanske en åtta/nio år. Ja, hela boken läste jag inte. Jag började nog läsa de delar som handlade om skärseld och paradis men fann dem tråkiga. Intensivt minns jag däremot mitt möte med Inferno. Jag läste med stora ögon och heta kinder om de präktiga synderna och vådliga straffen och jag såg Dorés bilder. Det var där jag hade sett det landskap som jag mötte i ravinen nedanför klostret. Ett underskönt Inferno tog form i urskog av träd och vilda klippor. Det var inte på *ett ungefär* samma landskap här som hos Doré – *utan precis*! När jag kom tillbaka till San Michele gick jag till biblioteket i Foresterian och slog upp. Det var som jag misstänkte. Doré hade varit här och tecknat det skrämmande kolossala som fanns på smugglarnas stig från den höga centralplatån ner mot staden Capri. Här fanns högtid och tystnad som på bilden, en närhet som kändes som kyla under huden och en oändlig distans. Doré visste.

Så såg de första dagarnas erövring ut. Jag tog mig upp till Monte Solaros topp och gick sedan på bergskammen till Migliera. Vid den tiden rörde sig tydligen inte många på den sträckan. Någon upptrampad stig fanns inte och naturligtvis inte som nu några vita fläckar målade på stenar som snitsling av vägen. Men den som ville komma närmaste turen från Monte Solaro till Migliera gick just på klippans vassa egg mellan bråddjupet mot havet och den branta men mindre vådliga slänten mot norr som slutar vid Anacapri en halv kilometer bort. Klippeggen som jag vandrade på ligger 500 meter över havets nivå, en hisnande höjd där den stupar lodrätt åt söder. Att gå där uppe är dock inte livsfarligt men det är nödvändigt att noga se efter var man sätter foten.

Där jag gick i min ensamhet roade jag mig med att sträcka ut armarna som om jag balanserade på lina – tänkte där jag gick: Nu har jag Afrika på min vänstra hand, i högran har jag Europa. Utan åthävor höll jag två världsdelar i mina händer. Och liksom jag mindes Doré den dagen innan tänkte jag på nytt på artister, som fann den stora melodin på denna ö. Här balanserade Hölderlin fram drömmande om eviga skönhetsideal och ropande ut en poesi, magnifik som ingen annans – blond, ivrig, snabb eller dunkelt dröjande. Och här gick Dumas fadren (sonen kom efter vad jag vet aldrig hit – Kameliadamens blomma fick stanna i Paris), men som sagt Dumas den äldre bör ha funnit en scenografi väl passande både för tre musketörer och för en greve av Monte Cristo. Det stora äventyret finns i villande stigar, stup, taggiga toppar och bråddjup även om han inte låtit något story direkt utspelas på Capri. Och Rilke fanns också här på den smala stigen västerut från Monte Solaro. Han skrev vacker poesi både till naturen och till de unga flickor som han såg på vägen. Undrar just om han tog av sig lackskorna när han gick här? Jag tror att han gjorde det men är inte säker.

Nya äventyr möter oavbrutet på Capri. Jag tror att detta medverkar till de seriösa resultaten vid staffli, skrivbord och flygel i San Micheles musikrum. Men kanske betyder kontakten med människor som sökt sig hit ännu mer. Man ses, känner varandra, säger snabba lekfulla ord och skyndar bort till ett nytt trappsteg i den verksamhet som fyller ens tankar. Glädjen, humöret, temperaturen ger inspiration.

(fortsättning följer)

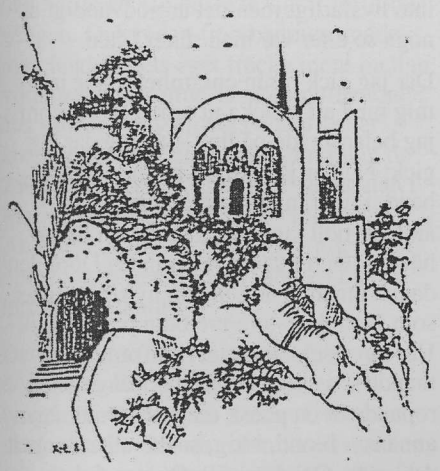

INTENDENTEN BERÄTTAR

Jag startade som intendent på Villa San Michele för drygt ett år sedan. Man kan nog börja dra vissa slutsatser kring verksamhetens gång och utveckling.

Efter en ständigt fallande kurva börjar äntligen besökarsiffrorna vända (juni +7,4%). Det finns många motiv att beakta (ekonomiska, politiska...) men med all säkerhet vågar jag säga att mångas gemensamma engagemang bidragit till denna framgång. Vid sidan om styrelsen och vänföreningen har stipendiater och gäster bidragit med sina vitt skilda erfarenheter och aktiva stöd tillsammans med hundratalet utomstående personligheters arbete, kunnande och professionalitet. Även finansiellt har jag att tacka de institutioner eller privatpersoner som tror på Villan som kulturinstitution och framstående svensk representation i Italien och som av denna anledning även velat dela det ekonomiska ansvaret för årets verksamhet.

Efter styrelsebeslut ägnades årets första månader i huvudsak åt en omfattande och tidskrävande omorganisation som berörde alla strukturella aspekter av vår verksamhet.

För den utåtriktade har våra finansiella samarbetspartners varit:

Arbetsförmedlingen Kultur Östra Regionen
Stiftelsen Maria Bonnier Dahlin
Svenska Institutet
Kulturrådet
SAS
Fazioli – Progetto Piano
Anacapri Kommun

Bara för det samtida kulturprojektet har 60-talet personer medverkat. Tillsammans med Göran Alteus har vi samproducerat en fantastisk CD, "Villa San Michele", som innehåller ett urval av den musik som stod Axel Munthe närmast. Med bokförlaget Electa har vi samproducerat en bok, "Il Castello di Barbarossa", som är den första som utgivits om Barbarossaborgen och som är ett delresultat (den historiska delen) av ett uppdrag som Stiftelsen för ett antal år sedan gav en grupp forskare och experter.

Organisatoriskt har vi nu ett pågående samarbete med Sveriges Ambassad och ett växande med Sveriges Exportråd i Italien.

Vi har ombetts gå med i den mycket exklusiva sammanslutningen Grandi Giardini Italiani.

Vi har haft en relativt god medial täckning i tv och tidningar och uppmärksammats, vid sidan om för museet och dess undersköna trädgård, även för vår institutionella roll som kulturbärare och producenter.

I slutet av sommarsäsongen kommer vi ha haft:

(forts. nästa sida)

2 bokpresentationer
1 litterär afton
1 samtida konstutställning
1 mini-dokumentärfilmfestival (Jan Troell närvarande)
9 klassiska musik konserter (med bl a. Drottningholms Barock Ensemble)
3 jazzkonserter (Viktoria Tolstoy, Anders Bergkrantz..)
2 samtida musikkonserter

I mån av tid skulle vänföreningen, vid sidan om sin reguljära verksamhet, kunna ha en betydande roll som fundraiser och på det viset bidra till att trygga Villa San Micheles existens och tillväxt

Vänliga hälsningar

Peter Cottino

Anacapris stolthet – Piazza Vittorias berömda siluett ett pinjeträd fattigare

Av Dan Kumlin (text och foto)

Den vänstra pinjen hade mått dåligt länge och i vintras fick den sin sista knäck och dog. Den 23 mars sågades den ned bit för bit. Stämningen var tung denna gråkalla marsdag. Rykten går om att trädet utsatts för attentat. Nu finns bara en kvar av de berömda, historiska pinjerna som Axel Munthe en gång i tiden räddade från att bli brasved. Det känns tomt när jag blickar upp mot Piazza Vittoria.

Om naturens sinnliga livsvärden

Marita Jonsson. KÖRSBÄRSTRÄDGÅRDEN.
Foto Marita & Helga Jonsson. 168 s. Forum 2004.

Månskiften och solår bestämde under lång tid bondens år. Att lära sig naturens egen regelbok var ett villkor för överlevnad men öppnade också för fest och glädje. Årets rytm gav mening och dramatik åt livet men spelreglerna var hårda. I den urbaniserade tillvaron är Bondepraktikan ett bisarrt kuriosum om den överhuvudtaget är känd. Men även där rör påminnelser om jordens liv och safter vid hemliga strängar. Därom vittnar TVs tittarsiffror för sommartorp, gröna fingrar och skogens vilda djur.

Denna bok påminner oss om allas vår urgrund och det är en engagerande upplevelse. Körsbärsgården ligger på Gotlands sydspets med havet på tre sidor och Sundre kyrka som riktkarl. Den var från början ett kafé med visningsträdgård skapad av det originella konstnärsparet Signe och Figge Engström. De levde i ett dramatiskt äktenskap men de kompletterade varann med Signe som den dominerande. När Signe samlade växter från Gotlands hedar, myrar och strandängar fördjupade sig Figge i medelhavsländernas flora.

Efter bådas död – efterlevande Signe blev över 90 år - förvärvade författarinnan med familj anläggningen. Den var då mycket förfallen. I boken får man följa den pietetsfulla restaureringen som parallellt innefattade en kongenial nyskapelse. Nu är anläggningen ett allkonstverk och en nutida Edens lustgård. Författarinnan inbjuder till en sinnenas fest där årets månader fått bestämma menyn. Texten kompletteras med ett generöst bildmaterial som hela tiden förstärker känslan av närhet. Det konstnärliga bildmontaget skulle förtjäna en särskild recension. I bildtexterna får människorna träda tillbaka. Blommorna bär namn, människorna är med några undantag anonyma. Texten kryddas av litterära citat och mångahanda notiser: om medicinalväxter kända sen 5000 år, om matrecept för bl.a. ungtupp, venetiansk vitlöksröra och valnötslikör; om medel mot muskelvärk och håravfall. Här påminns man om fågelsträck, gökens rop, harens väg, dofterna och det förunderliga gotlandsljuset.

" Nu vill jag leva i ljuvlighet och slakta till jul en oxe fet" utropar Bondepraktikan i julmånaden. Boken slutar med den stora adventsfesten för grannarna. Dagsljusets sidensvansar inleder med himmelsk musik, silverklockor. Festbordets höga ljus speglar sig i silver och kristall. Höstens och vinterns färger glöder i blomvaserna. Berg av kött och fyllda glas frestar gom och öga. Dekorativa grönsaker i mängd. Stämningen är hög, glädje och eftertanke blandas i en stark gemenskap. "Man är mans gamman", säger Havamal. Livet har än en gång bevisat sin fullhet och lämnat ett uppfordrande alternativ till normalläsarens rastlösa jäkt.

GG

Välkommen till vännernas sammankomst hösten 2004

ONSDAGEN DEN 17 NOVEMBER

S:ta Clara genom 7 sekler
S:t Clara Kyrka, kl. 18:00
Organisten Per Thunarf ger en historisk tillbakablick på klostret och kyrkan på Norrmalm med glimtar om dem som verkat där. Musik på orgel, piano och klockspel.

Buffé med bordsvatten. *Vin medtages.*
Kostnad 150 kr. Betalning sker vid ankomsten.
Bindande anmälan senast en vecka i förväg till Gudrun Dahlberg, tel. 650 41 51.

B Föreningspost

SÄLLSKAPETS STYRELSE FRAM TILL ÅRSMÖTET 2005

Barbro Löfgren	ordförande	08 - 661 45 82
Gideon Gerhardsson	vice ordförande	08 - 84 18 85 (även fax)
Gun Andréasson	skattmästare	08 - 779 32 90
Gudrun Dahlberg	sekreterare	08 - 650 41 51
Ingvar Holm		0414 - 240 00
Göran Zackrison		08 – 21 97 58
Wivi-Anne Nilsson	suppleant	08 - 662 31 33
Vakant		

Sällskapets address: c/o Gudrun Dahlberg
Arbetargatan 23 B
112 45 Stockholm
postgiro: 25 96 90 – 6

Har du själv något trevligt minne från San Michele eller något annat att berätta som kan intressera våra medlemmar – hör av dig.

Ansvarig utgivare: Barbro Löfgren
Redaktör: Gideon Gerhardsson